PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN
WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok VIII | Warszawa, piątek 18 sierpnia 1933 r. | Nr. 187

ADRES REDAKCJI: ul. Marsz. Focha 1. Telefon 545-90 wewn. Nr. 16

SPRAWY POLSKIE

POLSKA A NIEMCY.

Neue Zürcher Ztg. 16.VIII. zamieszcza artykuł, zawierający — jak dziennik zaznacza — rzeczową odpowiedź ze stanowiska polskiego na argumenty prof. Hoetzscha, zaprzeczającego polskości Pomorza (artykuł w tymże dzienniku z dn. 31 lipca b. r.). Autor pisze, że Hoetzsch nie przytacza dowodów na twierdzenie, iż Pomorze, oderwane od Polski przez Fryderyka Wielkiego, było zamieszkane przez Niemców. W rzeczywistości bowiem przeciwnie, istnieją dowody, że było ono zamieszkane przez Polaków; pisał o tem sam Fryderyk do swego namiestnika w Prusach Wschodnich Domhardta temi słowy: „Wiem, że mieszkańcy województwa pomorskiego są polskiej narodowości". Autor wskazuje, że Hoetzsch w swojej argumentacji wymienia szereg powiatów na dowód, że Niemcy mieli większość na Pomorzu, lecz liczy tutaj kilka powiatów, które znajdują się po stronie niemieckiej, oraz Gdańsk, który również jest poza granicą polityczną państwa polskiego; wygląda to, jakby chciał ominąć fakt, że powiaty ściśle liczące się do polskiego Pomorza zawsze objawiały swoje polskie uczucia, wysyłały posłów polskich do parlamentu niemieckiego i t. p. — Te właśnie tylko powiaty (Chojnice, Tczew, Starogard, Kościerzyna, Kartuzy, Wejherowo, Puck) stanowią północną część Pomorza, co Niemcy nazywają „korytarzem". Nie ma słuszności Hoetzsch również w tym wypadku, gdy żałuje, iż na Pomorzu nie przeprowadzono plebiscytu, albowiem wobec niewątpliwej polskości tych ziem sprzeciwiałoby się to zapewne prawu samostanowienia narodów, a Niemcy także nie uznałyby korzystnych dla Polski wyników, jak to stało się na Śląsku Górnym. Autor dalej podnosi, że co się tyczy stosunków polsko-gdańskich, to Gdańsk był sam winien nieporozumieniom, jak to przyznał obecny senat gdański. Porozumienie między narodami jest możliwe, jak dowodzi oswobodzenie Wiednia od Turków. Dlaczego jednak Hoetzsch pozbawić chce króla polskiego Jana Sobieskiego zasługi, iż pod jego dowództwem to zwycięstwo zostało odniesione, skoro istotnie tak było, a wiadomą jest rzeczą, że Wiedeń znajdował się w przededniu kapitulacji. Pod wodzą Napoleona walczyły również oddziały niemieckie, a nikt nie odważyłby się odmówić Napoleonowi odniesionych zwycięstw. Autor dołącza do artykułu mapkę północnej części Pomorza i Gdańska.

Izwiestja 16.VIII. cytują w depeszy z Paryża wyjątki z artykułu „Temps" o polityce zagranicznej Polski.

Izwiestja 16.VIII. informują z Warszawy o zakończeniu spływu do morza i cytują ustęp przemówienia gen. Kwaśniewskiego w Gdyni, który stwierdził, że był to nie tylko wyczyn sportowy, lecz wielka manifestacja gotowości całej Polski bronienia za wszelką cenę ujścia Wisły.

Prawda 16.VIII. donosi w depeszy Tassa z Warszawy o zwróceniu się polskiego związku Polaków w Niemczech do konsula polskiego w Lipsku z prośbą o interwencję u władz niemieckich, celem wstrzymania, wydalenia Żydów obywateli polskich z Saksonji.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W POLSCE.

Lietuvos Aidas 16.VIII. w notatce p. n. „Polskie targi propagandowe w Wilnie" podkreśla wielkie zainteresowanie temi targami ze strony Łotwy, której prasa nawołuje do obesłania tych targów przez firmy łotewskie jakoteż do żywego w nich udziału społeczeństwa łotewskiego.

Rytas 16.VIII. informuje o ucieczce do Litwy żołnierza polskiego — Ukraińca. Żołnierz ten miał skarżyć się na złe traktowanie żołnierzy w wojsku polskiem, pozatem zaś „nie chciał służyć w armji okupacyjnej".

Wozrożdienje 16.VIII donosi z Warszawy, że koła duchowne zarówno katolickie jak i prawosławne podjęły inicjatywę zbiórki na rzecz głodujących w Rosji sowieckiej. Podobna akcja, — lecz wynikająca z motywów politycznych, powstała wśród organizacyj ukraińskich w Małopolsce wschodniej, wzburzonych wiadomościami o nowej orjentacji polityki narodowościowej ZSRR. i o samobójstwach Chwylowego i Skrypnika.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W NIEMCZECH.

Le Journal 16.VIII. (w art. Saint-Brice'a) p. n. „Un aveu significatif sur l'avenir de l'Allemagne" podnosi słuszność uwag ministra gospodarki Rzeszy Schmitta na temat sytuacji gospodarczej Niemiec. Po wskazaniu konieczności pozbycia się złudzeń i oddania kierownictwa ludziom kompetentnym i odpowiedzialnym, minister odważnie dotknął palcem bolesnego punktu. Wznowienie obrotu handlowego poprzedzać musi przedewszystkiem zaufanie. Jest ono potrzebne zarówno dla uruchomienia kapitałów jak i dla znalezienia rynków. Saint-Brice, cytując dalej oświadczenie Schmitta, iż dla Niemców nie może być obojętne, jeśli świat odnosi się do nich jak do wrogów, zaznacza: „Co za wyznanie! Po raz pierwszy od nastania III Rzeszy jeden z jej kierowników przyznaje, iż Niemcy stały się pierwszą ofiarą nieufności, wywołanej ich gwałtami. Oczywiście p. Schmitt zakończył nutą optymistyczną, oświadczając, że zagranicy musi zależeć na poprawieniu się sytuacji gospodarczej w Niemczech, co jest jednym z warunków ogólnej poprawy. Jest to zupełnie słuszne. Pod jednym warunkiem, by odrodzenie znaczenia Niemiec podporządkowane było sprawie powszechnego ładu. A co do tego właśnie zagranica ma wątpliwości. A to jest źródłem nieufności".

Le Petit Parisien 17.VIII. w dep. Havas'a z New-Yorku informuje, że kongres Żydów amerykańskich zwrócił się do prezyd. Hindenburga z pismem, w którem prosi go o korzystanie z niezmienionych dotychczas jego prerogatyw celem zmiany systemu, grożącego Żydom niemieckim eksterminacją.

Ceské Slovo 17.VIII. podaje wiadomość o liście głównego prokuratora niemieckiego sądu najwyższego do adwokata szwedzkiego Drontinga i do znanego francuskiego pisarza Romain-Rollanda i zastanawia się nad tem, czy też wymienieni pójdą na lep wezwania i dadzą Niemcom dokumenty.

Journal des Nations 16.VIII. w art. wst. p. n. „Action austro - allemande et action franco - britannique", nawiązującym do nieustających incydentów na granicy austrjacko - niemieckiej, któremi zapełniona jest prasa całego świata, zapytuje, jak można pogodzić z pokojowemi deklaracjami Rzeszy prowadzoną przez Niemcy propagandę w Austrji oraz propagandę prasy niemieckiej za zwrotem ziem, które kiedyś należały do Niemiec, a obecnie znajdują się w posiadaniu ich sąsiadów. Dzisiaj należy stwierdzić — zaznacza dziennik — że głoszona przez Niemcy rzekoma ich pokojowość polega li tylko na ich dążeniach odwetowych, zmierzających do odebrania sąsiadom terytorjów utraconych, oraz na akcji, dążącej do zjednoczenia wszystkich Niemców, znajdujących się poza granicami Rzeszy.

Rytas 16.VIII. w art. wst. określa jako bluff operowanie przez Hitlera i Goebbelsa danemi statystycznemi, wskazującemi na rzekomy spadek liczby bezrobotnych za rządów narodowo - socjalistycznych o 2 milj. osób; dziennik wskazuje, że spadek bezrobocia w Niemczech wynosi conajwyżej 600 tys. osób i to w okresie letnim, kiedy są prowadzone roboty sezonowe. Podobnie przedstawia się stan rzekomego polepszenia sytuacji i w innych dziedzinach życia niemieckiego. Dziennik zaznacza, że mieszkańcy Niemiec zaczynają już rozumieć, iż większość ogłaszanych danych co do rzekomej poprawy sytuacji jest tylko jednym ze środków, mających na celu podniesienie ducha ludności. Gdy się mówi o polepszeniu się sytuacji w Niemczech, to najczęściej można spotkać się z ironicznym uśmiechem słuchaczy.

AUSTRJA A NIEMCY.

Reichspost 17.VIII. pisze z powodu wczorajszej mowy Habichta w radjo bawarskiem, że posiada ona bardzo wielkie znaczenie polityczne, albowiem po raz pierwszy stwierdza ona, iż pożądane byłoby ze stanowiska niemieckiego oddanie zatargu austrjacko-niemieckiego Lidze Narodów do rozpatrzenia. Jeżeli rząd niemiecki chce spowodować decyzję Ligi Narodów, niewątpliwie Austrja nie będzie miała nic przeciwko temu. Lecz należy powstrzymać się z uwagami w tej sprawie wobec faktu, iż polityka zagraniczna partji narodowo - socjalistycznej i ministerstwa spraw zagranicznych mają kierunek rozbieżny.

EUROPA ŚRODKOWA.

Universul 15.VIII. stwierdza, że opinja publiczna Europy Środkowej jest zaniepokojona wskutek postępowania Niemiec. Hitler dąży do usunięcia w Austrji Dollfussa, aby wprowadzić rząd narodowo - socjalistyczny, któryby przyłączył Austrję do Niemiec. Démarche Anglji i Francji, na podstawie układu wersalskiego, paktu Ligi Nar. i paktu czterech, nie doprowadziło do skutku a prócz tego wykazało rozbieżność między Francją i Anglją a Włochami. Mowa zastępcy premjera Czechosławacji o niebezpieczeństwie niemieckiem dla demokracji i narodu czeskiego wywołała wystąpienie posła niemieckiego w Pradze ze sprzeciwem. Zachodzi pytanie, jakie wyniki osiągnie podróż Dollfussa do Włoch, w których interesie jest niedopuszczenie do wzmożenia Niemiec przez przyłączenie Austrji, coby było obaleniem układów pokojowych i równowagi europejskiej oraz zagrożeniem mocarstwom Zachodu i państwom Małej Ententy.

Cuvantul 15.VIII. donosi, że budapeszteńska „Magyarsag" zamieściła wiadomości o obietnicy Mussoliniego, danej premjerowi Węgier Gömbösowi co do rewizji granic węgiersko - słowackiej i węgiersko-rumuńskiej. Mianowicie Francja ustąpić miała ze swego stanowiska w sprawie układów, wyjąwszy Jugosławję, aby ułatwić zbliżenie między Węgrami a Austrją, wzamian za co Włochy godzą się na nienaruszalność Jugosławji. Mussolini zamierza wystąpić wobec Ligi Narodów z zapytaniem, czy wykonano warunek urządzenia w Rusi Podkarpackiej plebiscytu, którego termin już minął. Dla odbycia tego plebiscytu zajmą Ruś Podkarpacką oddziały wojska włoskiego. W sprawie zaś granicy węgiersko - rumuńskiej powoła się na list Milleranda, będący częścią składową układu w Trianon, mogący służyć do zakwestjonowania części terytorjów, które Rumunja otrzymała od Węgier.

„Cuvantul" zwraca uwagę, że zgodnie z tem prasa włoska zaprzestała napadów na Jugosławję a prasa węgierska również zachowuje milczenie. W Londynie zaś propaganda węgierska za rewizją układów przygotowała nową interpretację w Izbie Gmin w sprawie rewizji granic Węgier.

SYTUACJA POLITYCZNA W CZECHOSŁOWACJI PO ZJEŹDZIE W NITRZE.

Slovak 17.VIII. w art. wst. pisze, że prasa czeska udaje, iż nie rozumie, o co chodziło narodowi słowackiemu, gdy dał wyraz swym uczuciom w czasie uroczystości w Nitrze. Dziennik wskazuje na to, iż gło-

wnym aranżerem obchodu był min. Milan Hodża, który chciał przez to wzmocnić swoje stanowisko w rządzie centralnym. Hodża nie żałował pieniędzy na ten obchód, aby tylko okazać, iż czechosłowakizm jest jedynie żywotny, a nie mają słuszności autonomiści. Hodża jednak przekonał się teraz, że dążenia narodu słowackiego są inne, niż on to sobie wyobrażał i widzi teraz, że jest na błędnej drodze. W interesie republiki leży, aby Praga wreszcie przestała popierać czechosłowakizm.

Vecerni Ceské Slovo 16.VIII. podaje wiadomość, że biskup trnawski Paweł Jantausch wkrótce udaje się do Rzymu, w czem dziennik widzi dowód, iż będzie tam poruszona sprawa postępowania Hlinki na obchodzie nitrzańskim; Hlinka należy bowiem do diecezji trnawskiej.

LITWA A NIEMCY.

Lietuvos Žinios 16.VIII. zamieszczają p. n. „Niemiecka prasa nawołuje do wykorzystania rokowań handlowych litewsko-niemieckich dla zagwarantowania Niemcom przywilejów w kraju kłajpedzkim" streszczenie artykułu „Deutsche Allg. Ztg.", w którym dziennik niemiecki wskazywał na poważną sytuację, jaka się wytworzyła w kraju kłajpedzkim w związku z dążeniem rządu litewskiego do całkowitego zniesienia dyrektorjatu; „D. A. Z." wyraża tu również nadzieję, że jednak ze względu na wspólne interesy Litwy i Niemiec konflikt będzie zażegnany i Litwini przywrócą w kraju kłajpedzkim dawny stan rzeczy.

Lietuvos Aidas 16.VIII. w podanej na czele numeru notatce p. n. „Nieuzasadniona nerwowość" zaprzecza szerzonym w Kownie pogłoskom, jakoby rokowania handlowe litewsko-niemieckie miały dotyczyć kwestyj politycznych, i podkreśla, że rokowania te prowadzone są w płaszczyźnie ściśle ekonomicznej. Szczegółowych informacyj o przebiegu tych rokowań rząd litewski będzie mógł udzielić dopiero po zakończeniu obecnego ich etapu.

Rytas 16.VIII. podkreśla, że rokowania handlowe litewsko-niemieckie napotkały wielką przeszkodę, gdyż Niemcy nie chcą zgodzić się na wyrównanie bilansu handlowego, który dla Litwy był ostatnio bardzo niekorzystny.

Lietuvos Aidas 16.VIII. zamieszcza obsz. artykuł M. Kavolisa o politycznych celach reformy kościoła ewangelickiego w Niemczech, podkreślając, że podporządkowanie parafij ewangelickich w kraju kłajpedzkim i na Litwie państwowemu kościołowi w Niemczech jest rzeczą zgoła niedopuszczalną i sprawą tą musi zająć się rząd litewski. Dziennik pisze m. inn.: „Wobec utworzenia w Niemczech narodowego kościoła ewangelickiego, parafje ewangelickie kraju kłajpedzkiego stały się częścią pruskiej filji kościoła narodowo - ewangelickiego w Niemczech. Niewątpliwie, taka reforma kościoła narodowo - ewangelickiego w Niemczech, która skądinąd jest bardzo pożyteczna dla rządu niemieckiego, jest niekorzystną dla mniejszości narodowych, które obecnie będą uciskane przez Niemcy jeszcze bardziej, niż dotychczas. Lecz to, co czyni rząd w swoim kraju, jest jego rzeczą i nikt do tego nie powinien wtrącać się. Wszelako jest rzeczą zupełnie jasną, że takie uczynienie z kościoła w Niemczech narzędzia polityki, które ponadto poprzez pruski ewangelicki kościół ma wpływ również na parafje ewangelickie kraju kłajpedzkiego, zmusza nas do zatroszczenia się wytworzoną nienormalną sytuacją, w której znalazło się około 140 tys. zamieszkujących w kraju kłajpedzkim obywateli litewskich — ewangelików, będących w większej części narodowości litewskiej".

Journal des Nations 15.VIII. w artykule nawiązującym do toczących się w Kownie handlowych rokowań litewsko - niemieckich podkreśla, że jak wynika z głosów prasy niemieckiej rokowania te mają dla Niemiec cele wyłącznie polityczne, gdyż żądania ich sprowadzają się do udzielenia przez Litwę przywilejów Niemcom kłajpedzkim, następnie do odstąpienia przez Litwę od współpracy z Łotwą i Estonją; ostatnie życzenie podyktowane jest polityką Rzeszy, zmierzającą do przeszkodzenia Litwie w zaniechaniu jej dotychczasowego wrogiego stosunku wobec Polski. Dziennik zaznacza, że trudno jest przewidzieć wynik rokowań litewsko - niemieckich. Można jednak zaobserwować zmianę atmosfery psychicznej na Litwie wobec Niemiec, co wyraziło się nprz. w żądaniu ekshumacji tragicznie zmarłych na ziemi niemieckiej lotników litewskich, których ciała — jak zapewnia się — są podziurawione przez kule niemieckie; cała opinja litewska jest dzisiaj przeświadczona, (wbrew démentis agencji Wolffa i Conti) że nie był to nieszczęśliwy wypadek lotniczy, lecz, że lotnicy litewscy zostali zestrzeleni przez niemieckie karabiny maszynowe.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

Lietuvos Žinios 16.VIII. zamieszczają wiadomość, że we wrześniu r. b. mają się rozpocząć rokowania handlowe z Łotwą i podkreślają, iż rząd litewski żywi nadzieję na pomyślny przebieg tych rokowań.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W Z. S. R. R.

Prasa sowiecka 16.VIII. omawia w artykułach wstępnych rozporządzenie rady komisarzy lud. o zaopatrzeniu kołchozów w krowy. Około miljona cieląt zostanie oddanych do dyspozycji gospodarstw kolektywnych po ulgowych cenach. Zdaniem prasy jest to wielki sukces gospodarki sowieckiej, która realizuje hasło Stalina „wszystkie kołchozy muszą być zamożne". Jednocześnie dzienniki przyznają, że zaopatrzenie gospodarstw w inwentarz żywy jest dotychczas zupełnie niewystarczające, co powoduje szereg niedomagań i jest jedną z przyczyn ogołocenia rynku sowieckiego z artykułów spożywczych.

MIĘDZYNAROD. SYTUACJA GOSPODARCZA.

Prawda 16.VIII. omawia w przeglądzie międzynarodowym sytuację gospodarczą świata kapitalistycznego. Dziennik twierdzi, że akcja gospodarcza Roosevelta załamała się. Zwyżka cen miała charakter czysto spekulacyjny. W Niemczech produkcja kurczy się, a ożywienie panuje jedynie w zakładach metalurgicznych, pracujących na rzecz przemysłu wojennego. Kryzys w Anglji nadal pogłębia się. Anglja znajduje się w przededniu polityki inflacji.

RÓŻNE.

Prawda 14.VIII. komentuje w art. wst. stanowisko delegacji mandżurskiej w rokowaniach w sprawie sprzedaży kolei wschodnio-chińskiej. Godząc się na obniżenie sumy 50 mil. rubli w złocie, jaką pierwotnie wysuwała, delegacja sowiecka złożyła dowód, że dąży szczerze do porozumienia. W odpowiedzi na to delegacja mandżurska oświadczyła, że zamierza wycofać się z rokowań, zaś rząd japoński oznajmił, że zamierza uchylić się od dalszej akcji pośredniczącej. Byłoby to wyraźne naruszenie powziętych zobowiązań. Jeżeli rokowania ulegną zerwaniu, nie będzie ulegało wątpliwości, że stało się to wskutek zwycięstwa w Tokio polityki imperjalizmu i awantur wojennych.

Drukarnia „Kadra", Warszawa, Długa 50. Telefon 11-86-30.

Drukowano na prawach rękopisu.

wnym aranżerem obchodu był min. Milan Hodża, który chciał przez to wzmocnić swoje stanowisko w rządzie centralnym. Hodża nie żałował pieniędzy na ten obchód, aby tylko okazać, iż czechosłowakizm jest jedynie żywotny, a nie mają słuszności autonomiści. Hodża jednak przekonał się teraz, że dążenia narodu słowackiego są inne, niż on to sobie wyobrażał i widzi teraz, że jest na błędnej drodze. W interesie republiki leży, aby Praga wreszcie przestała popierać czechosłowakizm.

Vecerni České Slovo 16.VIII. podaje wiadomość, że biskup trnawski Paweł Jantausch wkrótce udaje się do Rzymu, w czem dziennik widzi dowód, iż będzie tam poruszona sprawa postępowania Hlinki na obchodzie nitrzańskim; Hlinka należy bowiem do diecezji trnawskiej.

LITWA A NIEMCY.

Lietuvos Žinios 16.VIII. zamieszczają p. n. „Niemiecka prasa nawołuje do wykorzystania rokowań handlowych litewsko-niemieckich dla zagwarantowania Niemcom przywilejów w kraju Kłajpedzkim" streszczenie artykułu „Deutsche Allg. Ztg.", w którym dziennik niemiecki wskazywał na poważną sytuację, jaka się wytworzyła w kraju Kłajpedzkim w związku z dążeniem rządu litewskiego do całkowitego zniesienia dyrektorjatu. „D. A. Z." wyraża tu również nadzieję, że jednak ze względu na wspólne interesy Litwy i Niemiec konflikt będzie zażegnany, i Litwini przywrócą w kraju Kłajpedzkim dawny stan rzeczy.

Lietuvos Aidas 16.VIII., w podanej na czele numeru notatce p. n. „Nieuzasadniona nerwowość", zaprzecza szerzonym w Kownie pogłoskom, jakoby rokowania handlowe litewsko-niemieckie miały dotyczyć kwestyj politycznych i podkreśla, że rokowania te prowadzone są w płaszczyźnie ściśle ekonomicznej. Szczegółowych informacyj o przebiegu tych rokowań rząd litewski będzie mógł udzielić dopiero po zakończeniu obecnego ich etapu.

Rytas 16.VIII. podkreśla, że rokowania handlowe litewsko-niemieckie napotkały wielkie przeszkody, gdyż Niemcy nie chcą zgodzić się na wyrównanie bilansu handlowego, który dla Litwy był ostatnio bardzo niekorzystny.

Lietuvos Aidas 16.VIII. zamieszcza obszerny artykuł M. Kavolisa o politycznych celach reformy kościoła ewangelickiego w Niemczech, podkreślając, że podporządkowanie parafij ewangelickich w kraju Kłajpedzkim i na Litwie państwowemu kościołowi w Niemczech jest rzeczą zgoła niedopuszczalną i sprawą tą musi zająć się rząd litewski. Dziennik pisze m. in.: „Wobec utworzenia w Niemczech narodowego kościoła ewangelickiego, parafje ewangelickie kraju Kłajpedzkiego stały się częścią pruskiej filji kościoła narodowo - ewangelickiego w Niemczech. Niewątpliwie, taka reforma kościoła narodowo - ewangelickiego w Niemczech, która skądinąd jest bardzo pożyteczna dla rządu niemieckiego, jest niekorzystna dla mniejszości narodowych, które obecnie będą uciskane przez Niemcy jeszcze bardziej, niż dotychczas. Lecz to, co czyni rząd w swoim kraju, jest jego rzeczą i nikt do tego nie powinien wtrącać się. Wszelako jest rzeczą zupełnie jasną, że takie uczynienie z kościoła w Niemczech narzędzia polityki, które ponadto poprzez pruski ewangelicki kościół ma wpływ również na parafje ewangelickie kraju Kłajpedzkiego, zmusza nas do zatroszczenia się wytworzoną nienormalną sytuacją, w której znalazło się około 140 tys. zamieszkujących w kraju Kłajpedzkim obywateli litewskich — ewangelików, będących w większej części narodowości litewskiej".

Journal des Nations 15.VIII. w artykule nawiązującym do toczących się w Kownie handlowych rokowań litewsko - niemieckich, podkreśla, że jak wynika z głosów prasy niemieckiej rokowania te mają dla Niemiec cele wyłącznie polityczne, gdyż żądania ich sprowadzają się do odzielenia przez Litwę przywilejów Niemcom Kłajpedzkim, następnie do odstąpienia przez Litwę od współpracy z Łotwą i Estonją; ostatnie żądanie podyktowane jest polityką, która zmierzająca do przeszkodzenia Litwie w zaniechaniu jej dotychczasowego wrogiego stosunku wobec Polski. Dziennik zaznacza, że trudno jest przewidzieć wynik rokowań litewsko - niemieckich. Można jednak zaobserwować zmianę atmosfery psychicznej na Litwie wobec Niemiec, co wyraziło się np., w żądaniu ekshumacji tragicznie zmarłych na ziemi niemieckiej lotników litewskich, których ciała — jak zapewnia się — są uszanowane przez kulę niemiecką; cała opinja litewska jest dzisiaj przeświadczona, (wbrew dementis agencji Wolffa i Conti) że nie był to nieszczęśliwy wypadek lotniczy, lecz, że lotnicy litewscy zostali zestrzeleni przez niemieckie karabiny maszynowe.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

Lietuvos Žinios 16.VIII. zamieszczają wiadomość, że we wrześniu r. b. mają się rozpocząć rokowania handlowe z Łotwą i podkreślają, iż rząd litewski żywi nadzieję na pomyślny przebieg tych rokowań.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W Z. S. R. R.

Pravo sotsjalistyczne 16.VIII. omawiają w artykułach wstępnych rozporządzenie rady komisarzy ludowych o zaopatrzeniu kołchozów w krowy. Około miljona cielat zostanie oddanych do dyspozycji gospodarstw kołchozowych po ulgowych cenach. Zdaniem prasy jest to wielki sukces gospodarki sowieckiej, która realizuje hasło Stalina: „wszystkie kołchozy muszą być zamożne". Jednocześnie dzienniki przyznają, że zaopatrzenie gospodarstw w inwentarz żywy jest dotychczas zupełnie niewystarczające, co powoduje szereg niedomagań i jest jedną z przyczyn ogołocenia rynku sowieckiego z artykułów spożywczych.

MIĘDZYNAROD. SYTUACJA GOSPODARCZA.

Pravda 16.VIII. omawia w przeglądzie międzynarodowym sytuację gospodarczą świata kapitalistycznego. Dziennik twierdzi, że akcja gospodarcza Roosevelta załamała się. Zwyżka cen miała charakter czysto spekulacyjny. W Niemczech produkcja kurczy się, a dawniejsze pewnie tętnią w zakładach metalurgicznych, pracujących na rzecz przemysłu wojennego. Kryzys w Anglji nadal pogłębia się. Anglja znajdzie się w przededniu polityki inflacji.

RÓŻNE.

Pravda 14.VIII. komentuje w art. wst. stanowisko delegacji mandżurskiej w rokowaniach w sprawie sprzedaży kolei wschodnio-chińskiej. Godząc się na obniżenie sumy 50 mil. rubli w złocie, jaką pierwotnie wysuwała delegacja sowiecka, złożyła dowód, że dąży szczerze do porozumienia. W odpowiedzi na to delegacja mandżurska oświadczyła, że zamierza wycofać się z rokowań, zaś rząd japoński oznajmił, że zamierza uchylić się od dalszej akcji pośredniczącej. Byłoby to wyraźne naruszenie powziętych zobowiązań. Jeżeli rokowania ulegną zerwaniu, nie będzie żadnej wątpliwości, że stało się to wskutek zwycięstwa w Tokio polityki imperjalizmu i awantur wojennych.

Drukowano na prawach rękopisu

Drukarnia „Kadra", Warszawa, Długa 30. Telefon 11 84-..